رویکرد

ماکرون پیشنهاد کرد، ترامپ انعطاف نشان داد

اروپا و امریکا به‌دنبال برجام‌های موازی بدون ایران

یک روزنامه امریکایی از سیگنال ترامپ برای توافق جدید با ایران خبر داد. ظاهراً ماکرون آشپز طرحی شده است که به زبان ساده هدفش حفظ برجام به همراه افزایش فشارها بر ایران برای حقنه کردن شروط محدودیت‌زای جدید در حوزه هسته‌ای و دیگر حوزه‌ها با محوریت مسائل موشکی و منطقه‌ای به ایران است. محدودیت‌هایی که حاصل آن یک توافق تکمیلی بین امریکا و اروپا خواهد بود و ظاهراً ایران در آن نقشی ندارد.

محمدجواد ظریف، وزیر خارجه ایران در گفت‌وگویی با آسوشیتدپرس در محل رزیدانس سفیر ایران در سازمان ملل گفت: «اگر امریکا از توافق هسته‌ای خارج شود ایران نیز به احتمال زیاد از توافق خارج می‌شود.» وی تأکید کرد: «اگر امریکا از برجام خارج شود اثر فوری آن این است که ایران هم از این توافق خارج می‌شود و دیگر هیچ توافقی نیست که ایران در آن بماند.» ظریف گفت: «اگر ترامپ توافق هسته‌ای را رها کند، ایران هم می‌تواند تصمیم بگیرد از پیمان جهانی منع گسترش سلاح موسوم به ان. پی.تی که با هدف توقف اشاعه بمب اتم امضا شده بود، خارج شود.» ایران این پیمان را چند دهه پیش امضا کرده و ظریف گفته ایران تصمیم قطعی برای خروج از آن ندارد ولی این یکی از گزینه‌هایی است که درباره آن فکر می‌کند. ظریف با تأکید بر اینکه اعتبار امریکا در خطر است، تصریح کرد: ایران از تنش‌های کمتر در شبه‌جزیره کره استقبال می‌کند اما ترامپ به جهان نشان می‌دهد که امریکا قابل اعتماد نیست. آنها آماده‌اند که هر چیزی را که شما به آنها دادید، بگیرند و بعد بر سر وعده‌هایی که در توافق به شما دادند دوباره مذاکره کنند. بعید است چنین کاری امریکا را به یک شریک در هر توافق بین‌المللی تبدیل کند. متأسفانه این به توافق هسته‌ای محدود نمی‌شود. این شامل توافق پاریس و توافق شراکت پاسیفیک و بسیاری از تعهدات دیگر امریکا هم می‌شود.

■ سیگنال فرانسوی حفظ برجام

روزنامه نیویورک تایمز در گزارشی درباره دیدار رئیس‌جمهور امریکا و فرانسه در واشنگتن با محوریت توافق هسته‌ای ایران نوشت که ترامپ برای هماهنگی با متحدان اروپایی، آماده است از طریق گسترش و تمدید شرایطی برای محدود کردن توسعه موشکی ایران و همین‌طور سایر فعالیت‌هایی که این روزنامه برای توصیف آن از واژه مخرب استفاده کرده، توافق هسته‌ای با ایران حفظ شود. بر اساس این گزارش ترامپ در دیدار با ماکرون اگرچه تأکید کرد که توافق به ثمر رسیده در دوران اوباما مسخره است اما با اشاره به لزوم انعطاف‌پذیری گفت که می‌تواند با یک «معامله جدید» که به اندازه کافی قوی باشد، موافقت کند. در واقع ترامپ روز سه‌شنبه در یک کنفرانس خبری با ماکرون در امریکا گفت: «هیچ‌کس نمی‌داند که من قصد دارم در دوازدهم می چه اقدامی صورت دهم، اما آقای رئیس‌جمهور (ماکرون)، شما ایده بسیار خوبی دارید». ماکرون با یک چشمک پاسخ ترامپ را داد. ماکرون هم بعداً درباره برجام گفت: «برکسی پوشیده نیست که مواضع اولیه ما مشابه نیست. من معتقدم که مذاکره‌ای که ما با یکدیگر داشتیم، امکان باز شدن راه و هموار کردن مسیر برای یک توافق جدید را فراهم کرد.» البته فعلاً این توافقی میان فرانسه و امریکاست و حتی در خود اروپا هم معلوم نیست که برخوردی با این رویکرد ماکرونی ترامپ صورت بگیرد. رویترز غروب دیروز گزارشی منتشر کرد که در آن دیپلمات‌های اروپایی و امریکایی گفته‌اند به یک توافق جدید برسر ایران نزدیک شده‌اند. این توافق تغییری در برجام به‌وجود نمی‌آورد و در واقع یک توافق تکمیلی میان اروپا و امریکاست که در آن اروپا تعهداتی فراتر از برجام برای اعمال محدودیت‌های جدید بر ایران، از جمله تحریم ارائه می‌کند. یک دیپلمات اروپایی در این‌باره به رویترز گفته است: «این یک توافق جدید با ایران نیست بلکه صرفاً (توافقی) برای متقاعد کردن ترامپ است. از سوی دیگر وزارت امور خارجه آلمان اعلام کرد این کشور خواهان حفظ توافق کنونی در موضوع هسته‌ای ایران است و نه مذاکره در مورد توافق جدید.

مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا هم با موفق خواندن توافق هسته‌ای ایران و کشورهای ۱+۵، بر لزوم حفظ آن تأکید کرد. فدریکا موگرینی در گفت‌وگو با خبرنگاران در بروکسل با اشاره به اظهارات «امانوئل ماکرون» در دیدار با «دونالد ترامپ» گفت: از این سخنان مشخص می‌شود که توافق با ایران موفق بوده و باید آن را حفظ کرد.

اما در مورد بعد از مرحله اقناع ترامپ به ماندن در برجام چیز تعیین‌کننده‌ای نگفت و صرفاً به این بسنده کرد که اینکه در آینده چه اتفاقی ممکن است روی دهد بعداً مشخص می‌شود اما در زمان حاضر یک توافق موجود است، توافقی که موفق بوده و باید حفظ شود.

از طرف دیگر سخنگوی کاخ کرملین با تأکید بر موضع مسکو برای حفظ برجام گفت هیچ جایگزینی برای توافق هسته‌ای ایران وجود ندارد. دیمیتری پسکوف، سخنگوی کاخ کرملین در پاسخ به سؤال برخی خبرنگاران در این رابطه گفت هیچ اطلاعی ندارد که «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور امریکا درباره برجام چه در سر دارد. وی در ادامه گفت: درباره این مسئله که جایگزینی برای برجام وجود داشته باشد و یک توافق هسته‌ای جدید با ایران امکان‌پذیر باشد، تردید وجود دارد. پسکوف اظهار کرد: «ما می‌دانیم که توافق هسته‌ای ایران نتیجه کار دقیق و موشکافانه چند کشور بوده است. اما اینکه بتوان آن را تکرار کرد جای سؤال دارد.»

■ تشویش در کنگره امریکا

تهدید «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور امریکا به خروج از برجام به تشویش و نگرانی در میان اعضای کنگره به ویژه جمهوریخواهانی منجر شده است که به‌رغم مخالفت با توافق هسته‌ای ایران و ۱+۵ (امریکا، انگلیس، فرانسه، روسیه، چین به علاوه آلمان) نگران پیامدهای خروج واشنگتن از این توافق بین‌المللی هستند. پایگاه اینترنتی «هیل» وابسته به کنگره امریکا با انتشار این خبر، نوشت: ترامپ، سیگنال‌های متناقضی را درباره اقداماتی که قصد دارد بعد از ضرب‌الاجل ۱۲ می انجام دهد، ارسال کرده است. طبق این گزارش، نمایندگان جمهوریخواه کنگره در خصوص اقداماتی که ترامپ باید درباره برجام انجام دهد، دچار اختلاف نظر هستند؛ برخی نگرانند که خروج از برجام به تسریع برنامه هسته‌ای ایران منجر شود و همچنین نگران هستند که این اقدام دولت امریکا، همپیمانان کلیدی این کشور را از واشنگتن دور سازد و مذاکره درباره یک توافق هسته‌ای با کره‌شمالی را برای ترامپ دشوار سازد. طبق این گزارش، گرچه ترامپ از برجام انتقاد کرد، اما در ادامه برای پذیرش یک توافق جدید که برخی از مفاد آن تقویت و تمدید شود، ابراز آمادگی کرد و این اظهارات ترامپ برای آن دسته از جمهوریخواهانی که از ترامپ می‌خواهند که همچنان در برجام باقی بمانند و برای تقویت آن تلاش کند، خوشایند بود. سناتور «رند پائول» از حامیان برجام نیست اما گفته است که خروج ترامپ در زمان فعلی از این توافق، معنا و مفهومی ندارد. پائول ادامه داد که خروج امریکا از برجام، شرایط را برای نظارت بازرسان بین‌المللی بر برنامه هسته‌ای ایران دشوار می‌کند. سناتور «شلی مور کاپیتو» نیز که از برجام حمایت نکرده است، در خصوص خروج واشنگتن از برجام ابراز نگرانی کرده است و می‌گوید: «من فکر می‌کنم که شایسته است بخشی از گروهی باشیم که به شدت در حال نظارت بر آنچه که در حال رخ دادن است، هستند و شاهد تحولات خاصی می‌باشند.» پایگاه هیل در گزارش خود نوشت که لحن سخنان روز سه‌شنبه ماکرون، خوشبینانه بود. باب کورکر، رئیس کمیته روابط خارجی سنا معتقد است که ترامپ از برجام خارج می‌شود و توضیح داد: «اگر تا ۱۲ ماه می، هیچ توافق چارچوبی با سه کشور اروپایی حاصل نشود، وی (ترامپ) از برجام خارج می‌شود. به همین دلیل است که شاهد تمرکز ماکرون بر این مسئله هستیم و همچنین مرکل وقتی (به امریکا) می‌آید، روی این مسئله تمرکز می‌کند.» سناتور «جف فلیک» یکی دیگر از اعضای کمیته روابط خارجی سنا نیز به‌رغم آنکه در وهله اول از برجام حمایت نکرده است، هشدار داد که از بین بردن این توافق تنها به منافع امریکا لطمه وارد می‌کند.

ترامپ به شیخ‌نشین‌ها:

پول ندهید یک هفته‌ای سقوط می‌کنید

گزارش یک

دونالد ترامپ پس از دیدار با امانوئل ماکرون اعلام کرد امریکا سوریه را رها نمی‌کند و می‌خواهد به همراه شرکای خود یک ارتش جدید در شمال شرقی سوریه ایجاد کند. ناظران این سیاست را از هم اکنون محتوم به شکست می‌دانند چرا که قبلاً نیز در قالب «ناتوی عربی» یا حتی «ارتش آزاد» امتحان شده و شکست خورده است اما آنچه در رویکرد جدید به نظر می‌رسد تلاش برای قربانی کردن قطر در سوریه است، بلافاصله پس از اینکه ترامپ اعلام کرد کشورهایی که با امریکا نباشد در عرض یک هفته سقوط می‌کنند، وزیر خارجه عربستان صریحاً اعلام کرد منظور رئیس‌جمهور کشور قطر بوده و دوحه باید نیرو به سوریه اعزام کند.

به گزارش «جوان» تقریباً یک ماه قبل بود که ترامپ ناگهان اعلام کرد که می‌خواهد خیلی سریع نیروهای امریکایی را از سوریه خارج کند اما حالا رئیس‌جمهور امریکا می‌گوید: «ما می‌خواهیم [از سوریه] به خانه برگردیم اما جای پای طولانی و محکمی از خود بر جای بگذاریم.» این اظهارات ترامپ در جریان دیدار با امانوئل ماکرون، رئیس‌جمهور فرانسه در واشنگتن صورت گرفت.

ماکرون پیش از سفر گفته بود می‌خواهد ترامپ را متقاعد کند در سوریه بماند تا «یک سوریه جدید» بسازیم. روسیه این اظهارات رئیس‌جمهور فرانسه را «استعماری» خواند و تحلیلگران معتقدند ماکرون می‌خواهد امریکا در سوریه هزینه کند تا فرانسه از آن منتفع شود. ترامپ افزود: «من و امانوئل درباره این حقیقت بحث کردیم که نباید اجازه بدهیم ایران فصل جدیدی در مدیترانه ایجاد کند.»

ناظران معتقدند به رغم تلاش و خواست جدی غرب برای مهار ایران اما کشورهای غربی فاقد توان و ابزارهای لازم برای رسیدن به این هدف هستند و نمی‌توانند جلوی پیروزی‌های متحدان ایران را بگیرند، مگر اینکه بخواهند به صورت گسترده در سوریه نیرو پیاده کنند؛ مسئله‌ای که می‌تواند هزینه زیادی را در پی داشته باشد. از سوی دیگر محیط جغرافیایی و جمعیتی شمال شرقی سوریه به گونه‌ای است که امریکا با چالش جدی مواجه است. نبود ابزارها و ظرفیت‌های لازم برای رسیدن به اهداف خود در سوریه باعث شده مقامات امریکایی باز از ایده «ارتش عربی» حرف بزنند تا سیاست‌های خود علیه مقاومت را با استفاده از نظامیان کشورهای منطقه پیش ببرند. روزنامه «وال استریت ژورنال» به نقل از مسئولان امریکایی نوشت: دولت ترامپ به منظور ایجاد ثبات در شمال شرق سوریه به دنبال بسیج نیروهای نظامی چند کشور عربی است تا جانشین نیروهای امریکا در سوریه شوند. این روزنامه ادامه داد: دولت ترامپ از کشورهای مصر، عربستان، قطر و امارات خواسته علاوه بر اعزام نیرو به سوریه چند میلیارد دلار نیز به بازسازی شمال سوریه اختصاص دهند.

همزمان با انتشار این گزارش دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا در کنفرانس خبری با امانوئل ماکرون صریحاً گفت برخی کشورهای ثروتمند خاورمیانه هزینه‌های زیادی را برای امریکا به خاطر حمایتش از این کشورها دارند و امریکا تلاش می‌کند که سربازان این کشورهای ثروتمند را جانشین نیروهای امریکایی در سوریه کند.

بلافاصله پس از این اظهارات، وزیر امور خارجه عربستان اعلام کرد قطر باید قبل از لغو حمایت امریکا از این کشور و خروج نظامیانش از پایگاه العدید، هزینه حضور نیروهای امریکایی در سوریه را بپردازد و نیروهای نظامی‌اش را به آنجا اعزام کند. عادل الجبیر خاطرنشان کرد منظور دونالد ترامپ، از این که «اگر امریکا حمایتش را بردارد نظام برخی از کشورها ظرف یک هفته سقوط می‌کند» دولت قطر بوده است.

روابط قطر با عربستان سعودی در بدترین حالت تاریخی خود قرار داشته است. ریاض با همراهی مصر، امارات و بحرین در طول یک سال گذشته قطر را تحریم کرده‌اند و این کشور را تحت محاصره قرار داده‌اند. هنوز معلوم نیست که قطر چه تصمیمی خواهد گرفت اما این اولین بار نیست که امریکا تلاش می‌کند یک ارتش عربی ایجاد کند. حدود یک سال پیش ترامپ به ریاض رفت تا «ناتوی عربی» را به فرماندهی عربستان ایجاد کند اما این ناتوی عربی قبل از تشکیل با بحران قطر فروپاشید. علاوه بر این تلاش و هزینه‌های گسترده غرب برای ایجاد «ارتش آزاد» در سوریه نیز با شکست مواجه شد و علناً چیزی جز اسم از این گروه نمانده است. در همین حال، ایگور موروزوف، عضو کمیته امور بین‌الملل مجلس فدرال روسیه اظهار کرد: روسیه قطعاً با اعزام نیرو به سوریه مخالف است. این اقدام روی چه پایه و اساسی صورت می‌گیرد؟ این امر به منزله زیر پا گذاشتن منشور سازمان ملل و قانون بین‌الملل است.

■ شواهد روسیه

الکساندر شولگین، سفیر روسیه در سازمان منع تسلیحات شیمیایی در مصاحبه با شبکه «آی‌تی‌وی» انگلیس گفت: هدف روسیه کشف دروغ‌های غیر قابل اغماض درباره حادثه حمله شیمیایی ادعایی در سوریه است. ما ۱۷ شاهد سوری را از شهر دوما حاضر خواهیم کرد. هفت تن از آنها در ویدئوی گروه «کلاه سفیدها» هستند که وضعیت بدی دارند و رو به موت می‌باشند. این ویدئو افرادی را نشان می‌دهد که به خاطر حمله شیمیایی زخمی شده‌اند. روسیه می‌گوید این ویدئو دروغ است. سفیر روسیه گفت: هر کدام از هفت تنی که در این ویدئو دیده می‌شوند در جلسه ویژه‌ای در مقر سازمان منع تسلیحات شیمیایی حاضر خواهند شد.

■ اس۳۰۰ در راه دمشق

روسیه بار دیگر اعلام کرد که با توجه به حملات موشکی اخیر امریکا به سوریه، به زودی سامانه‌های دفاع هوایی جدیدی به دمشق تحویل می‌دهد. پیش‌تر خبرگزاری «تاس» به نقل از یک منبع نظامی روس اعلام کرده بود که ارتش سوریه مجهز به سیستم‌های دفاع هوایی مختلف دوره شوروی سابق و نیز پدافند هوایی مدرن روسیه از جمله سامانه پدافندی برد کوتاه «پانتسیر» است، که همه این پدافندها در جریان تجاوز سه‌جانبه امریکا، انگلیس و فرانسه در ۱۴ آوریل به سوریه، اثربخشی خود را به تصویر کشیدند. این منبع نظامی روس اخبار منتشر شده درباره تحویل سامانه‌های موشکی «اس-۳۰۰» از سوی مسکو به سوریه را رد کرده بود.

خبر

شروع عملیات «خندق» طالبان علیه امریکایی‌ها

طالبان با اعلام آغاز عملیاتی جدید در فصل بهار با نام «عملیات خندق» گفته نیروهای امریکایی در افغانستان هدف اصلی این گروه هستند. طالبان پس از امریکایی‌ها، حامیان داخلی آنان را هدف شماره ۲ خود خوانده‌اند.

با آمدن فصل بهار، گروه طالبان عملیات بهاره خود را در افغانستان آغاز کرده است. طالبان روز چهارشنبه با صدور بیانیه‌ای هدف شماره یک عملیات جدید خود را در فصل بهار با نام «خندق»، نیروهای امریکایی مستقر در افغانستان دانسته است. به گزارش دویچه‌وله، این گروه پس از امریکایی‌ها، حامیان داخلی آنان را هدف شماره ۲ خود خوانده است. منظور طالبان از حامیان داخلی، نیروهای امنیتی افغان و همچنین اعضای دولت اشرف غنی است. طالبان پیشنهاد اشرف غنی، رئیس‌جمهور افغانستان برای از سرگیری مذاکرات صلح «بدون هیچ‌گونه پیش‌شرطی» را رد کرده است. در بیانیه این گروه که روز چهارشنبه منتشر شد، از این مذاکرات با لفظ «توطئه» یاد شده است. طالبان گفته است: «تلاش اصلی آنان منحرف ساختن افکار عمومی از اشغال خارجی غیرقانونی کشور است، زیرا امریکایی‌ها هیچ‌گونه قصد جدی و صادقانه‌ای برای پایان دادن به جنگ ندارند.» طالبان عملیات خندق را «پاسخی به استراتژی تهاجمی ارتش امریکا خوانده که سال گذشته با هدف مجبور ساختن طالبان برای انجام مذاکرات صلح طرح‌ریزی شد». شروع عملیات و حملات بهاره از سوی طالبان، یک افزایش در خشونت در افغانستان محسوب می‌شود چون در این کشور فصل زمستان بسیار سرد است و با آب شدن برف‌ها، نیروهای شبه‌نظامی طالبان می‌توانند به سرعت در مسیرهای کوهستانی عبور کنند.

گزارش ۲

هشدار عراقی‌ها درباره کودتای انتخاباتی عراق

مالکی: سعودی‌ها همه امکانات مالی و رسانه‌ای را به کار گرفته‌اند تا نتیجه انتخابات را تغییر دهند

همه شواهد و قرائن تاکنون از پیروز شدن گروه‌های وابسته به بیت شیعی در انتخابات ۲۲ اردیبهشت عراق حکایت دارد ولی طی روزهای اخیر، هشدارها درباره تلاش عربستان برای تغییر این معادله افزایش یافته است. معاون رئیس‌جمهوری عراق دیروز هشدار داد که عربستان سعودی با تمام امکانات اعم از مالی، رسانه‌ای و برنامه‌ریزی برای تغییر نتایج انتخابات عراق تلاش می‌کند. شبکه‌های اجتماعی عراق طی روزهای اخیر نوشته‌اند که ریاض با اختصاص یک میلیون دلار، قصد اثرگذاری بر انتخابات عراق را دارد.

اولین بار سایت خبری العربی‌الجدید قطر، در ۲۵ ژانویه گذشته (حدود سه ماه قبل) گزارشی از دریافت یک میلیون دلار توسط یکی از رهبران سیاسی برجسته اهل سنت عراق منتشر کرد اما حالا هشدارها درباره تلاش عربستان برای اثرگذاری بر نتیجه انتخابات عراق بیشتر شده است. نوری المالکی، معاون رئیس‌جمهور عراق، روز گذشته با حضور در برنامه انتخابات عراق شبکه المیادین گفت که عربستان گمان کرده که می‌تواند در عراق از طریق تلاش برای گشودن کنسولگری خود در نجف و بصره و دعوت از سوی مسئولان در این کشور نفوذ کند. او گفته است: «ریاض معتقد است که می‌تواند عراق را عضوی از ائتلاف خود کند.» به گفته مالکی، عربستان سعودی با تمام امکانات اعم از مالی، رسانه‌ای و برنامه ریزی برای تغییر نتایج انتخابات عراق تلاش می‌کند. المالکی گفته است: «سعودی‌ها اقدام به پرداخت پول به برخی از گروه‌های انتخاباتی کرده‌اند و بعضی از گروه‌های انتخاباتی اهل سنت به دریافت پول از سعودی‌ها اذعان کرده‌اند.» وی در خصوص کمک‌های مالی سعودی‌ها به گروه‌های انتخاباتی شیعه گفت شخصاً دلیل و مدرکی در این خصوص ندارد اما در سطح رسانه‌ها چنین موضوعی به طور مرتب مطرح می‌شود. نوری المالکی جذب برخی از شیوخ عشایر جنوب و مرکز عراق و فراخواندن برخی از رؤسای بانک‌های خصوصی در عراق به ریاض را از جمله گام‌هایی دانست که به گفته او، سعودی‌ها برای نفوذ به داخل جامعه شیعیان و کلاً نفوذ به داخل عراق برداشته‌اند.

المالکی با مطرح کردن این سؤال که چرا سعودی‌ها با امریکایی‌ها درباره انتخابات عراق جلسه برگزار می‌کنند، گفت که این نشان می‌دهد آنها از همه امکانات خود برای نفوذ و تغییر نتایج انتخابات استفاده می‌کنند. پیش‌تر، یک‌شنبه همین هفته، وفیق السامرایی، سرلشکر بازنشسته عراقی، در یادداشتی در صفحه شخصی‌اش در فیس‌بوک هشدار داده بود که حدود ۲۰ نامزد که تا همین چند وقت قبل جزو مدافعان گروه تروریستی داعش بوده‌اند، در این دوره از انتخابات به عنوان کاندیدا شرکت کرده‌اند. السامرایی پیش‌بینی کرده که تعدادی از این افراد به پارلمان عراق راه پیدا کنند و گفته است اگر این اتفاق بیفتد، باید فاتحه روند سیاسی عراق را خواند. به گفته السامرایی، یکی از شخصیت‌های سیاسی عراقی به شخص او گفته است که سعودی‌ها مبلغ یک میلیون دلار به وی برای کمک در انتخابات عراق پیشنهاد داده‌اند اما حاضر به دریافت آن نشده است. این شخص که السامرایی هویت او را فاش نکرده، گفته است که سعودی‌ها در حال حاضر به گروه‌های انتخاباتی کوچک کمک مالی می‌کنند تا امکان رقابت با گروه‌های بزرگ را در انتخابات داشته باشند.

«محمد الصیهود» یکی از نمایندگان پارلمان عراق از ائتلاف دولت قانون فاش کرده که عربستان از شماری از شخصیت‌های نامزد انتخابات مذکور حمایت می‌کند. «صیهود» گفته است عربستان با این هدف از برخی شخصیت‌های عراقی حمایت می‌کند تا آنان را وارد فهرست‌های انتخاباتی داخل کند و در ادامه گفت: «ثامر السبهان» سفیر سابق عربستان در بغداد از برخی شخصیت‌های اهل تسنن و برگزاری اعتصاب‌ها به منظور اجرای توطئه‌های تروریستی در عراق حمایت می‌کرد. دیروز نیز خبری در فضای مجازی عراق منتشر شد مبنی بر اینکه عربستان با اختصاص ۱۰۰ میلیون دلار و تشکیل اتاق بحران قصد دخالت گسترده در انتخابات پارلمانی آینده عراق را دارد. بر اساس گزارش العالم، در این مطلب که به طور گسترده در فضای مجازی عراق دست به دست می‌شود به نقل از منابع آگاه آمده است که عربستان سعودی برای پیگیری امور متعلق به انتخابات پارلمانی عراق اتاق بحران تشکیل داده است. ریاست این اتاق بحران برعهده ثامر السبهان، سفیر اخراجی عربستان از بغداد گذاشته شده و تعدادی از افسران اطلاعاتی عربستان که در بغداد، اربیل، امان و دبی مستقرند نیز عضو این اتاق هستند.

نگاه

سید رحیم نعمتی

زمزمه برجام‌های «۲» و «۳» این‌بار از امریکا و اروپا

شکی نیست که سفر امانوئل ماکرون، رئیس‌جمهور فرانسه، به امریکا و مذاکرات او با دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا، پاسخی است به ضرب‌الاجل ترامپ در مورد برجام و قرار است آنگلا مرکل، صدراعظم آلمان، هم روز جمعه در همین خط به امریکا برود و ترزا می، نخست‌وزیر بریتانیا، همراه با این دو با ترامپ گفت‌وگوی تلفنی داشته‌اند و از قبل هم احتمال سفر پیش‌بینی نشده او به امریکا داده می‌شد. ترامپ ماه ژانویه در حالی که برای سومین بار تعلیق تحریم‌ها را تمدید می‌کرد از متحدین اروپایی‌اش یا کنگره امریکا خواست چهار شرط او را در مورد برجام تأمین کنند و گرنه دیگر تعلیق تحریم‌های ایران را تمدید نخواهد کرد. این خط و نشان ترامپ به معنای قصد او برای خروج از برجام تعبیر شده که مهلت آن کمی بیش از دو هفته دیگر در روز شنبه ۱۲ می به سر می‌آید و حالا این سه کشور اروپایی می‌خواهند در دقیقه ۹۰ رأی او را به نحوی تغییر دهند که می‌تواند یک شکل از توافق داشته باشد.

این شکل از توافق را می‌توان در خلال سخنان ماکرون در کنفرانس مطبوعاتی مشترکش با ترامپ شنید که در جواب به حملات ترامپ به برجام با توصیفاتی نظیر «فاجعه»، «خوفناک» و «احمقانه» گفت: «باید ابتدا خود به توافق دست یابیم.» منظور ماکرون از این توافق رسیدن اروپا و امریکا به توافقی از امنیت در خاورمیانه در طرحی گسترده است تا اینکه برجام به عنوان بخشی از این طرح و بدون اینکه تغییری کند، محفوظ بماند و شروط اعلام شده از سوی ترامپ در این طرح به نحوی گنجانده شوند. ماکرون به این ترتیب از ترامپ می‌خواهد در برجام بماند و اگر اعتقاد به اصلاح مواردی از آن را دارد، این کار را نه با خروج از برجام یا تغییر آن بلکه در قالب یک توافق کلی یا چند توافق خارج از برجام پیش ببرد. ماکرون با این کار می‌خواهد شکاف بین اروپا و امریکا را بر سر برجام ترمیم کند تا جبهه متحد شکلی از هر دو طرف در این زمینه شکل بگیرد و نمی‌توان گفت که قبل از سفر به امریکا طرح خود را با آلمان و بریتانیا در میان نگذاشته باشد و این احتمال هست که مرکل یا «می» بر محور پیشنهادهای ماکرون با ترامپ وارد گفت‌وگو شوند. به نظر می‌رسد که ماکرون تا اینجای کار توانسته تا اندازه‌ای موفق باشد چنان که نشریه امریکایی نیویورکر از برخی سخنان ترامپ در آن کنفرانس مطبوعاتی مشترک با ماکرون این نتیجه را گرفته که لحن او نسبت به قبل تغییر کرده و نشانه‌هایی از تغییر در تصمیمش برای خروج از برجام دیده می‌شود.

شکی نیست که اگر ماکرون به همراه مرکل و «می» بتوانند نظر ترامپ را تغییر بدهند تا او در ۱۲ می و برای چهارمین بار برجام را تأیید کند، این سه رو به ایران می‌کنند تا ایران را وارد دوری از مذاکرات کنند که مسیرش به توافقی جدید موازی با برجام می‌رسد. این به معنای شروع یک نزاع دیپلماتیک با ایران است چرا که قبل از شروع این دور از مذاکرات دو مسئله بی‌جواب می‌ماند و اروپایی‌ها باید قبل از هر چیز پاسخ این دو مسئله را بدهند. مسئله نخست در وادار کردن امریکا به انجام تعهداتش طبق برجام است که گویا اروپایی‌ها تاکنون سعی داشته‌اند به هر نحو که شده این مسئله را نادیده بگیرند. باید گفت که امریکا چه در زمان باراک اوباما، رئیس‌جمهور قبلی امریکا، و چه در این یک سال و چند ماه از ریاست جمهوری ترامپ به هیچ وجه به تعهداتش عمل نکرده، چنان که در زمان اوباما، وزارتخانه خزانه‌داری امریکا اجازه معامله با دلار با ایران را به بانک‌ها نمی‌داد و همین نیز اصل معاملات مالی با ایران را از سوی بانک‌های اروپایی فلج کرده بود و در دوره ترامپ هم علاوه بر نقض برجام با افزایش تحریم‌ها، اصل معاملات با ایران مسدود شد تا برجام در عمل زمینگیر شود. مسئله دوم در فایده توافقی موازی با برجام است که اروپایی‌ها نمی‌توانند جوابی برای آن داشته باشند چرا که تجربه این دو سال از برجام نشان داده توافق با غربی‌ها فایده‌ای جز بدعهدی برای ایران نداشته و نمی‌توان نتیجه‌ای جز این برای توافق موازی با برجام در نظر گرفت. به بیان دیگر، ماکرون با طرح توافق موازی با برجام مصداق این مثل عمل می‌کند که می‌گوید: شترسواری دولا دولا نمی‌شود. او قبل از این شترسواری باید به ایران ثابت کند که چه خیری از برجام به دست آمده تا بتوان صداقتی در طرح معادل آن داشته باشد.

رودرنما

هنیه: شعله «بازگشت» به کرانه باختری و خارج می‌رسد

رئیس دفتر سیاسی جنبش مقاومت اسلامی حماس تأکید کرد که تظاهرات‌های بزرگ «بازگشت» به کرانه باختری نیز کشیده خواهد شد و فلسطینیان ساکن خارج نیز با آن همراه خواهند شد و این تصمیمی است که در عالی‌ترین سطوح ملی اتخاذ شده است.

در شرایطی که رژیم صهیونیستی با اقدامات نظامی تلاش می‌کند جلوی تظاهرات بازگشت در نوار غزه را بگیرد، رهبران حماس از گسترده شدن دامنه این تظاهرات خبر می‌دهند. به گزارش مرکز اطلاع‌رسانی فلسطین، اسماعیل هنیه، رئیس دفتر سیاسی حماس روز چهارشنبه در دیدار با جمعی از علما و اندیشمندان اسلامی در آستانه فرا رسیدن ماه مبارک رمضان تصریح کرد که نوعی بیداری در کرانه باختری ایجاد شده است که می‌تواند موجب شعله‌ور شدن مقاومت و از میان برداشتن تمامی طرح‌ها و توطئه‌ها برای نابودی مسئله فلسطین شود. هنیه اظهار داشت: «امروز شاهد رخدادهای بزرگی در مرزهای نوار غزه هستیم و ضربات سختی در جریان تظاهرات‌های بازگشت به طرح‌های شوم علیه قدس و آوارگان فلسطینی وارد شده است». وی گفت: «تظاهرات بازگشت به روش و راهکاری بین ما و رژیم اشغالگر صهیونیستی تبدیل خواهد شد و اوج آن اواسط ماه مه خواهد بود و پس از آن نیز با قوت ادامه خواهد داشت». اسماعیل هنیه تأکید کرد که هزاران نفر از ساکنان غزه به‌رغم گرسنگی، فقر و مجازات‌های اعمال شده روانه مناطق مرزی شده‌اند تا بر حق مسلم و تاریخی خود در بازگشت به سرزمین‌هایی که از آن کوچانده شده‌اند، تأکید کنند.

هنیه تأکید کرد: «رمضان امسال در حالی آغاز می‌شود که ما شاهد رویدادهای بزرگی هستیم و آن را با راهپیمایی بزرگ بازگشت، آغاز می‌کنیم. این ماه، ماه پیروزی‌ها است». هنیه، انتقال سفارت امریکا از تل‌آویو به قدس اشغالی را مبارزه‌طلبی راهبردی با مردم فلسطین، امت عربی و اسلامی خواند و خبر داد که «راهپیمایی بازگشت به زودی از غزه به کرانه باختری و از آن به خارج منتقل خواهد شد».

فلسطینی‌ها در چارچوب راهپیمایی بازگشت که از ۳۰ مارس آغاز شد، روزانه در مقابل پنج پست بازرسی در نزدیکی دیوار حائل میان غزه و فلسطین اشغالی تجمع می‌کنند و قرار است در سالگرد اشغال فلسطین (روز نکبت) به اوج خود برسد. جنبش حماس هدف از راهپیمایی‌ها را شکستن محاصره نوار غزه و خنثی کردن توطئه امریکا برای سازش موسوم به معامله قرن اعلام کرد. قرار است در ۱۴ می، امریکا نیز سفارت خود را از تل‌آویو به قدس انتقال دهد که به افزایش موج جدید اعتراضات در فلسطین منجر خواهد شد. از سوی دیگر، وزیر کشور مالزی به صورت ضمنی تأکید کرده است که اسرائیل در عملیات ترور فادی البطش، نخبه فلسطینی در کوالالامپور دست داشته است. خالد القدومی، نماینده حماس در ایران هم در گفت‌وگو با شبکه فلسطین‌الیوم با اشاره به ترور فادی البطش، گفت: «مقاومت در حال بررسی شیوه پاسخ به این جنایت است و این بار رژیم صهیونیستی باید بفهمد که اشتباه بزرگی مرتکب شده است». وی گفت: «ما در مقاومت در حال بررسی این موضوع هستیم که چگونه می‌شود دست رژیم صهیونیستی را قطع کرد که دیگر چنین اقداماتی تکرار نشود و هر دفعه یک عالم فلسطینی را شکار نکند.»